

Velja v Ljubljani:

veliko leto . . . K 56—
 pol leta . . . " 28—
 četrt leta . . . " 14—
 na mesec . . . " 5—

Velja po pošti:

veliko leto naprej K 60—
 pol leta . . . " 30—
 četrt leta . . . " 15—
 na mesec . . . " 5-50

Jugoslavija

Plačano do

Licijalna knjižnica

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino

Ljubljana.

30 vln., za večkratno uporabo.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19. Telefon številka 860. Upravištvo je na Marijinem trgu številka 8. Telefon številka 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
 loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
 naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Pred rešitvijo jugoslovanskega vprašanja. — Za istrske be- gunce. — Boljševizem v Nemčiji. — Drzen vlom v Ljubljani.

Poglavje o boljševizmu.

(Konec.)

*Kakšno je prava prava življenje v
 Sovjetski Rusiji?*

Debeli knjiga bi se mogla napi-
 sati o tem, kako upliva površina ruske
 zemlje, menjava podnebja, kakor tudi
 strogost narave na značaj ruskega
 človeka in družabnega življenja, kakor
 pravi veliki ruski zgodovinar Ključev-
 skij. Ti faktori igrajo važno ulogo
 tudi v razvoju sedanje Rusije. V krat-
 kem razgovoru se morava seveda
 omejiti samo na najmarkantnejše slu-
 čaje zadnjega časa in sicer v središču
 sedanje revolucije, kjer je osredoto-
 čeno vse življenje.

Moskva Vam nudi na zunaj sliko
 raznovrstnih zanimivih starodavnih in
 še danes živih razvalin, nad katerimi
 se poraja nova doba. Moskva je ka-
 kor naš Belgrad, le s to razliko, da
 Vam zijajo tu v oči relikvije stare
 dobe v obliki golih skal. Na ulici, v
 gledališčih, na koncertih, v mestnih
 ljudskih kuhinjah se vidijo izmučeni
 in iztrudani ljudje, ki ustvarjajo v
 ogromnih žrtvah na pragu stare novo
 človeško družbo. Ni več zunanega
 bleška, vse je skromno, priprosto in
 resno, vendar kipi v dušah ljudi sila
 novega življenja. Najprej je duša, po-
 tem se le želodec, žrtve potem pre-
 moženje, najprej družba potem posa-
 meznik. Medtem ko se v historičnem
 Kremlju kuha revolucija in izdelujejo
 dekreti, se vršijo v gledališčih, po cir-
 kusih in drugih javnih prostorih šte-
 vilno obiskani shodi, predavanja, raz-
 govori, predstave, koncerti itd. Šalj-
 pin, Neždanova i. dr., ki so nekdanj
 peli v slavo in za carja, so šli za
 novim tokom časa in so danes ljub-
 ljenci priprostih poslušalcev. Svetovno
 znano moskovsko umetniško gleda-

lišče sprejema v svoj repertoar naj-
 težje socialne drame.

Življenje je težko in drago. Ka-
 varne so večinoma spremenjene v
 ljudske kuhinje, kjer se prodaja dnevno
 na tisoče priprostih obedov za lačne
 meščane, posebno za delavce. Privat-
 nih restavrantov sploh ni, razven
 onega, katerega je vlada, — ako ga
 še ni odstranila — pustila samo zato,
 da more zaslediti bogataše, ki si pri-
 voščijo obed za 50—60 rubljev (to je
 150—180 K). Cela prehrana je v ro-
 kah prehranjevalnega sovjeta, ki iz-
 daja kruh in hrano okrajnim sovjetom,
 ki ga nato prodajajo v svojih prodaj-
 nalnih hišnim komitejem in ti ga
 končno razdelijo med prebivalstvo. Z
 ozirom na prehrano je razdeljeno pre-
 bivalstvo na 4 kategorije. Prodaja
 kruha in drugih živil je bila sicer
 prepovedana, pa se je v kljub prepo-
 vedi vršila tajno potom vtihotapljenja.
 Na ta način se je moglo kupiti kruha
 za 36 K — funt, črne moke po 1800 K
 — 1 pud (16 kil), funt masla (240 do
 300 K), klobase po 150 K, košček
 sladkorja 4 K 50 h, krompir 9 kron
 funt itd. Tak način življenja je samo
 za mlade in zdrave ljudi.

Kako smo se veselili obletnice
 druge revolucije v novembru l. 1918,
 ker so nam obljubili vsakemu pol
 funta masla in drugih malenkosti.
 Malo smo se nasitili in z zadovolj-
 stvom gledali veliko slavnostno revolu-
 cijne na ulicah Moskve. Do takrat so
 bili že postavljeni v parkih provizo-
 rični spomeniki vsem večjim revolu-
 cijonarjem in znanstvenikom. Ruskega
 velikana Dostojevskega so spremenili
 v navadno mumijo, iz katere gleda ta
 revež nekako postrani na sedanje
 življenje v staroslovanski pravoslavni
 Moskvi. Eden največjih umotvorov pa
 je gotovo spomenik Ukrajincu Šev-

čenku: upognjenega hrbta, raztegnje-
 nih nog — posledice neprestanega
 trpljenja v carističnih ječah, ali v kljub
 temu jasnega pogleda svira še vedno
 na kobzar in piše. Po zidovih veli-
 kanske reklamne futuristične slike, med
 katerimi se vijejo po ulicah množice
 manifestantov, katerim govorijo na
 posebnih odrih glavarji revolucije, na
 drugih pa pojejo krasni pevski zbori.
 Obletnice druge revolucije so se raz-
 veselili tudi mnogi jetniki v napolnje-
 nih ječah, ker je boljševiška vlada
 proglasila amnestijo za gotove zločine.

Kakšno je življenje v ječah?

Najbolje je, ako Vam povem v
 par besedah nekaj o aretaciji članov
 srbske misije in videli boste približno,
 kaj in kako se dela. Lepega popoldne
 v avgustu lani je prišel obožovan od-
 delek v prostore srbske vojne misije
 na Ljubljanki, kjer smo se shajali tudi
 drugi Jugoslovani in pripravljali „Ju-
 goslovansko revolucionarno federa-
 cijo.“ Komandant omenjenega oddelka
 je naznanil šefu misije atašeju polk.
 Lontkijeviču ukaz vserusijske izredne
 komisije, da smo vsi aretirani. Bilo
 nas je, če se prav spominjam, 35.
 Vzeli so nam razven denarja vse, za-
 pečatili prostore, nas pa odvedli v
 neko malo, umazano sobo v prostorih
 vserusijske izredne komisije, kjer so
 nas pustili celo noč. Kakor smo zve-
 deli pozneje, so nameravali nekatere
 izmed nas ustreliti. Drugi dan smo se
 pečjali v malem, popolnoma zaprtem
 avtomobilu kake četrt ure po mestu.
 Prepeljali so nas v veliko smrdljivo
 poslopje — v Butirjsko ječo. Zaprli
 so nas vse v eno sobo, ker pa smo
 preveč rogovili, so nas razdelili v
 razne sobe med različne „kontrarevo-
 lucionarje“. Mene so zaprli v sobo
 št. 11, kjer nas je bilo 25: 2 kneza,
 par profesorjev, zdravnik s sinovi,

trgovci, študentje in pet delavcev. Ve-
 čina teh ljudi ni vedela, zakaj se na-
 haja v ječi, pač pa so mi pripovedo-
 vali delavci, da so jih zaprli zato,
 ker so predsedovali nekemu shodu,
 ki je v svoji resoluciji ostro kritiziral
 delovanje sovjetske vlade. Kakšno je
 družabno življenje teh ljudi iz raznih
 slojev, ki se niso prej nikoli videli,
 sedaj pa morajo jesti iz ene skleda
 vodeno juho in malo kaše, si lahko
 predstavljate. Vsi so kandidati smrti,
 ker če se zgodi zunaj kaj proti boljševiškim oblastim, takoj kličejo, enega
 za drugim — brevi manu — „k
 stenkje“ (terminus technicus), ker kan-
 didata postavijo k steni, kjer se zvali
 mrtev na tla. Tudi mi nismo vedeli,
 zakaj smo aretirani, seveda kot —
 sumljivi kontrarevolucionarji. Po po-
 sredovanju Ljeninga so nas po 11 dneh
 izpustili. Sestavili smo resolucijo na
 stališču, da ni namen Jugoslovancov
 v Rusiji vmešavati se v ruske notranje
 razmere nego skrbeti za to, da se
 jugoslovanski element organizira, ma-
 terijelno opomore, da se morejo Ju-
 goslovani po likvidaciji vojne skupno
 vrniti v svojo svobodno domovino.
 Na to smo čakali še dva meseca,
 predno smo dobili potrebne potne
 liste.

*Kakšne so prometne razmere v
 boljševiški Rusiji?*

Naše potovanje v Odeso je bilo
 silno oteženo. Dali so nam vlak
 za 300 ljudi. Hoteli smo se peljati
 preko Belgeroda na Harkov, toda med
 potjo smo zvedeli, da se tam ne more
 potovati, ker se vršijo boji in je proga
 pretrgana. Peljali smo se torej nazaj
 na Kursk in na Korenovo. 60 km na-
 prej pa je bila proga zopet pretrgana.
 Zato smo sedli na sani in cela kara-
 vana se je v najhujšem mrazu, vetru
 in snegu pomikala proti Ukrajini, kje

ADAMIR LEVSTIK.

69 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Sestra mi umira in ne ve, da jo gleda brat po
 usodi, ne čuti, da naju melje obadva isti neizmerni
 greh, ki kliče osvelo od vzhoda do zapada! Niso je
 pohodili, ker je bila neumna in je obesila svoje
 hrepenenje na tepca in sebičnosti: nihče ne bo zmajal
 z glavo nad Doro, milijonarjevo hčerjo, ko pojde
 z Egonom pred oltar. Ampak uboga je bila, ničesar
 ni imela razven lepega obraza in tistih bore sanj o
 sreči; to je njena velika krivda! Eh, svet toči srečo
 samo pri rezerviranih mizah, kjer živkljajo s ce-
 kini; Bog ne da siromaku nastaviti čaše... Tu vene
 kos mladosti in hrepenenja, izdanega in osmešenega,
 ker ni bilo napredaj za denar — in tam se je va-
 ljalo v blatu pettisoč ljudi, ki se bodo šteli jutri za
 svetnike! Ali je mogoče to dvojje na eni zemlji?

Skripal je z zobmi, črte njegovega obraza, ki
 jih je znal drugače tako mojstrsko obvladovati, so
 mu drgetale od steklega sovraštva.

„O, naj se ti sanja vsaj enkrat, preden ugasneš,
 da pride dan masčevanja!“ je mrmral, zapiraje okno.
 „Žerjavica tli zmerom živje, izobčeni snujejo in ru-
 jejo brez oddiha, svetost podstav, na katerih so zgra-
 dili ječo za vse človeštvo se majo, osmešena in pod-
 kopana... Še malo, in vzdigne se plamen, ki vpe-
 peli Sodomo!“

Takšne so bile misli grofa Künnigsbrucha po
 naši narodni veselici. Ko je Hasan drugo dopoldne
 pogledal v sobo, je ležal gospodar obleden na ota-
 mani ter spal kakor ubit; toda še v spanju je tiščal
 ustnico z zobmi in krčil pesti na prsih.

XI.

Izkušnja je naučila naše urednike, da spišejo
 veselična poročila naprej; zato se ne odlikujejo ti
 izdelki dnevnega slovstva samo z majhno zanesljivi-
 vostjo v dejstvih, marveč zlasti po rožnatem idea-
 lizmom in ditirambskim zanosom, ki bi vrel drugo
 jutro le malokomu iz srca, če bi ga sploh zmogla
 skrokana glava. Tudi po letošnjem majskem praz-
 niku se je oblikovalo vse rodoljubje na deželi, ko je
 bralo v „Sloveniji“ bleščeč opis »te zares veliko-
 mestne prireditve,« z obširnimi fantazijami o vseobči
 finoči in eleganci, hkrati pa demokratiški pristrčnosti,
 ki je vladala baje od začetka do konca ter pripo-
 mogla, da je prišlo neizogibno »velikansko navdu-
 šenje« do potrebne veljave. Marsikatera nedolžna
 dušica v zakonem trgu ali pozabljenem gorskem
 selu si je belila glavo, kaj storimo pri nas, da se
 izteče vse tako zgledno in nam luč plemenitega
 vznosa nikoli ne mrkne v pijančevanju, ki sicer
 tako rado izpremeni radost množic v en sam tuleč
 zverinjak... Demokratske cibebe so bile razpotak-
 njene v letošnjem poročilu bolj naredko, zakaj naš
 voditelj je bil poskrbel za to, da se je zlivala žur-
 nalistična slika veselice v umno preračunano glorio

visokega gosta in njegovih najožjih pribočnikov;
 vsak bebec je moral duhati izmed vrstic, kako budno
 skrbi veliki Smučiklas za narodov blagor, s kako
 rafinirano spretnostjo vpreza tujca v voz naše poli-
 tike in kako izdajalsko bi bilo ruvati zoper njega
 baš zdaj, ko je z zavihanimi rokami na delu, da nam
 pribere več naklonjenosti od zgoraj, nego smo je
 izvojevali v stoletjih. Prepričanje o usodnem pomenu
 grofa Künnigsbrucha za slovensko bodočnost in vera
 v njegovo mistično veličino sta se utrdila spričo
 tega še globlje po vsej domovini; Smučiklasovi pri-
 stasi so romali od blizu in daleč, da bi videli novo
 zvezdo, in nevoščljivost prehitenih nasprotnikov je
 kipela od neba. Vse struje naše politike so se pe-
 nile okoli grofa; obsnubljen kakor krasotica, je raste-
 l v ugledu in mogoti od dne do dne in čutil s hu-
 dobnim zadovoljstvom, kako diha in utriplje ta hlap-
 čevski svet samo še po taktu njegove volje. Nez-
 natna peščica onih, ki so bili ostali zdrave pameti
 sredi vseobče kuge obožavanja, je opazila, da jemlje
 vaje v roko ter si navija te »trde kranjske tilnike«
 in »neizprosne značaje«, polagoma okrog malega
 prsta.

Prehod iz veseličnega razpoloženja v vsakdanje
 se je vlekel cel teden dni; v glavah se je jasnilo,
 zavest storjenih bedarij je grizla tuintam in utihnila
 po dobrodejnem zakonu narave; h koncu tedna je
 bilo že grda laž, govoriti o tem, da ga je kdo polomil.

(Dolje.)

smo zagledali nemško okupacijsko armado, ki je takrat igrala že jako klaverno ulogo. Došli smo v Korožbo, kjer smo se po dolgem času prvič prav pošteno najedli belega kruha, mesa in sladkarij. Iz Korožbe zopet v posebnem vlaku na Balimač, od tam na Pirjatin. Tu pa smo naleteli na fronto: na naši strani Ukrajinci, na drugi strani armada nemškega agenta Skoropadskega. Takrat se je namreč ravno začelo novo ukrajinsko revolucionarno gibanje. Naš vlak je obstreljevala artiljerija. Poslali smo parlamentarje k nasprotni stranki, toda ko so se ti vrnili, so nam ukrajinski vojaki vzeli stroj našega vlaka in ga pognali s polno paro v sovražno fronto. Stroj je razbil nasprotno artiljerijsko mašino, ki je stala na progi. Bilo je nekaj ranjenih in mrtvih, mi pa smo ostali brez mašine. Ko smo jo zopet dobili, smo se vrnili na Bahmač, odkoder smo skozi fronto srečno dospeli v Kijev. Začelo se je strašno streljanje okoli Kijeva. Skoropadskij je pobegnil, Ukrajinci so zavzeli Kijev. Šli smo dalje proti Odesi. V bližini Odesa pa so bili zopet boji med Ukrajinci in ruskimi dobrovoljci. Po posredovanju francoske armade, ki se je ravno takrat izkrčala v Odesi, je bilo sklenjeno premirje. Po tri tedenskem potovanju (v normalnih razmerah se pride iz Moskve v Odeso v 3 dneh) smo srečno prišli v Odeso. Mimogrede omenim, da so mi ravno kar Poljaki, ki potujejo iz Odesa preko Belgrada in Dunaja v Varšavo, pripovedovali, da so Kijev zavzeli boljševiki, in da je tam neznosna druginja. (Med tem so boljševiki prišli tudi že do Odesa. Op. ur.).

Kakšne utise in spomine ste prinesli iz Rusije?

Vsak dan in včasih vsako uro smo doživeli nove dogodke in dobivali nove utise, ki so zelo zanimivi. Preživeli smo lepe dneve pa tudi strašno grenke ure, zato pa so spomini tem bogatejši. Mi vsi, ki smo živeli v Rusiji, doživeli tam velike dogodke, ki so največjega pomena za cele generacije, strastno ljubimo Rusijo, to zagonečno deželo vseh trpinov. Ljubimo jo tako, kot more ljubiti le nedolžni otrok svojo mater. Ona nas je šele prav naučila ljubiti svojo lastno domovino, ona nam je pokazala, kako se je treba žrtvovati in umirati za velike ideale človeštva. Vrnili smo se domov kot novi ljudje.

Kaj mislite o bodočnosti boljševizma?

Dejstvo na sebi, da se ruski boljševizem vali proti zapadu, služi kot dokaz, da ima danes še svoj *raison d'être*.

V Rusiji boljševizem nima posebne bodočnosti, zato bi se rad vrnil tja, kjer se je rodil — na zapad. Kakor rodi vsaka zmaga imperijalizem, tako podpira vsaka nova revolucija na zapadu boljševizem v Rusiji. Usodo

boljševizma je najbolje spoznal sam Ljening, kajti boljševizem se vzdržuje le s pomočjo terorja. Ljening sam stoji pod terorjem svoje fiksne ideje in dobro ve, da z njegovimi živci propade in se zruši cela stavba boljševiškega carstva. Najlepši simbol v svetovni vojni je simbol Bresta. Dva najhujša sovražnika in največja prijatelja obenem s stališča idejnega egoizma: nemški nacionálni imperijalizem in ruski socijalistični boljševizem sta se poljubila. Prvi je hrepenel po zavojevanju sveta potom ene nacije in je propadel, drugi hrepeni po zavojevanju sveta potom socijalnega razreda ene stranke in ga čaka še hujša usoda. Toda danes je še močan, in bi bila velika nezmisljenost, negirati ga kot fakt. Zdi se, da bo ruski — in tudi mednarodni boljševizem živel tako dolgo, dokler ne bo zrušen njegov antipod mednarodni kapitalizem in imperijalizem. Boljševizem ima svetovno misijo. K njemu se obračajo za pomoč — kakor vidite iz spomenice — narodi zaslužene Indije, kakih 325 milijonov ljudi. Boljševiki sami pa so prepričani o svoji zmagi, kar spričuje dejstvo, da v Moskvi že deluje komisija, ki pripravlja sjezd vsemirnih sovjetov vsega sveta. Vendar boljševizem nima bodočnosti, ker do sedaj ni izpolnil niti ene svojih obljub. Mesto miru je povzročil novo vojno, mesto kruha prinaša lakoto, mesto svobode teror. Vprašanje je le, kdaj in kako? Menda bo izginil skupno z vsemi drugimi — izmi! Zrušil se bo sam od sebe in to takrat, ko ga bodo prav spoznali vodilni krogi zapada in bodo temu primerno uredili svojo mednarodno politiko in uvedli doma potrebne reforme. Eno pa je jasno že danes: brez rešitve ruskega problema ni svetovnega miru!

In pri nas?

To vprašanje pa tvori poglavje za se, o katerem hočeva razpravljati, ko se situacija v naši državi malo bolj razbistri.

Malo več resnosti.

Dan na dan čitaš po listih: To je država! To je demokratična država! itd. In pri tem ne pomislimo, da pljuvamo v lastno skledo. Kdo pa je država? Ali nismo to mi? Zato je neukusno to večno zabavljanje čez „državo“. Saj je res, da je še marsikaj ovir, težav, zaprek itd. Saj to ni nič čudnega. To ni samo pri nas, tega je povsod dovolj. Celo v velikih državah — zmagovalkah. V Angliji in Ameriki — povsod se čutijo posledice vojne. To ni nič čudnega. Pomislimo, da smo pet let samo razdirali, razbijali, uničevali. Da je trajal pet let svetovni požar. Da je nemogoče vse v enem dnevu urediti posebno pri nas, kjer je nastala nova država iz toliko različnih delov. Gotovo je, da bi se dalo to in ono že storiti, in marsikaj za-

služi kritike: ampak napada naj se vlada, ne država. Nekemu posestniku so vdrli roparji v hišo, razbili in pokradli so, kar so mogli, nazadnje so vse zažgali in odšli... Ali je sedaj hiša kriva, da ni v enem dnevu vse v starem lepem redu. Hiša potrebuje dela, če hočemo, da bomo enkrat udobno v nji stanovali. In hišo ljubimo vsi. Saj smo toliko časa po nji hrepeneli. Saj vemo, da bo v nji vse, kakor bomo mi hoteli. Zato pa ni umestno, da pri vsaki hiši slišimo: to je hiša! To je demokratična hiša! Ne bodimo otročji! Prej smo tako hrepeneli po ujedinjenju in svobodi, zdaj pa, ko imamo oboje, smo za vsako malenkost slabe volje, kakor otrok ki dobi igračo pa ni taka, kakor si jo je predstavljaj! Res je, da ni za vse prav — ampak če pogledamo okrog, bomo zadovoljni, da je vsaj tako. Sicer pa ne mislimo na danes — ampak na bodočnost! Vso našo bodočnost si bomo zgradili samo v svoji državi — to pa se ne bo zgodilo s samim zabavljanjem — ampak z delom in organizacijo.

Zabavljati na državo je star avstrijski ostanek. Bilo je znano, da vsak Avstrijec zabavlja čez svojo državo. Vsak drug državljani je bil nekako ponosen na svojo državo domovino in ni pustil sramotiti jo, tudi če je bil morebiti sam protivladni človek. V Avstriji pa je bilo zabavljanje proti državi edino pravi izraz ljubezni do domovine. To pa zato, ker smo vsi sovražili to jetnišnico, kjer je bilo nasilno zvezanih 9 narodov v en kurnik, in ni bilo mogoče mirno živeti, posebno, ker sta imela med temi devetimi dva glavno besedo. Danes je temu kurniku konec, hvala Bogu, in njegov sistem — glavni avstrijski sistem — je šel k vragu. Zato je pa treba, da se tudi mi malo izpremenimo, da slečemo svojo staro avstrijsko navado in da se zavedamo, da nismo več sužnji v avstrijskem kurniku, ampak svobodni državljani v svobodni državi, ki sami odločajo o svoji usodi. Zato je poniževalno za nas babje klepetanje, da je n. pr. bilo v Avstriji bolje, nego je v Jugoslaviji. Take opazke je treba zavračati. Ako bi Avstrija do danes obstojala, bi vsi od lakote poginjali. In vsi tisti stanovi ki danes zabavljajo čez državo, ker jim ni mogoče v enem dnevu vsem ugoditi in povišati plače — bi najbrže bili bolj potrpežljivi. To je značilno; v stari Avstriji je vsak vpošteval, da je vojna — sedaj pa ni nihče zmožen male potrpeti zato, da se stvari mirno uredi in da premagamo krizo.

Ali smo v času svojega suženjstva popolnoma izgubili smisel za ponos? Saj je vendar vse naše in bo naše! Kaj bi dali naši neodrešeni bratje, če bi bili tako srečni kakor mi, tudi ako ne bi tu imeli vsega v izobilju. Kam vodi tako zabavljanje, se vidi v Zagrebu. Naša dolžnost je povsod bu-

diti ponos in ljubezen do države in sodelovati pri tem, da se nedostatki, ovire, nerednosti itd. odpravijo. Povejmo kaj ni prav, povejmo to jasno, pa povejmo vedno tudi vzrok in če mogoče tudi nasvet, kaj bi bilo bolje — ne pa na prazno zabavljati na svojo mlado državo.

Slovenci, Jugoslovani! Nabirajte za jugoslovanski obrambni sklad!

Jugoslavija.

Osnutje posebnega odseka za umetnost.

j LDU Belgrad, 11. aprila. (JDS) Ministrstvo prosvete je izdelalo zakonski načrt za osnove posebnega odseka za umetnost. Umetnostni odsek bo popolnoma samostojen in bo imel svojega načelnika in svoje tajnike, pa tudi vse druge specialne uradnike.

Francoska misija v Zagrebu ni v nikakih stikih z Radićem.

j LDU Zagreb, 10. aprila. (JDU) Nekateri inozemski listi so prinesli vesti, da je znano Radićevo brzojavko odpremila iz Zagreba v Pariz zagrebška francoska misija. Novinski odsek je po francoski misiji pooblaščen izjaviti, da so te vesti popolnoma izmišljene in da francoska misija z indignirjo odklanja, da bi bila v kak zvezi z Radićem.

Poldrugi milijon kron za istrske begunce.

j LDU Belgrad, 11. aprila. Narodni poslanec dr. Biankini je vstopil v demokratski klub. Poslanec Laginja je odstopil kot poverjenik za Istro. To poverjenišvo se sploh odpravi. Za istrske begunce je votirala vlada kredit poldrugi milijon kron.

Organizacija jugoslovanske demokratske stranke.

j LDU Belgrad, 11. aprila. Izvrševalni odbor jugoslovanske demokratske stranke v Belgradu je poveril organizacijo stranke v posameznih pokrajinah tajništvom strank v Zagrebu, Sarajevu in Splitu. Za šefa zagrebškega tajništva je imenovan dr. Budisavljevič, za sarajevskega Grčić in za splitskega dr. Grisogono. Organizacijo demokratske stranke v Sloveniji bo vodilo do definitivne organizacije načelstvo Slovenske demokratske stranke, v Vojvodini pa glavni odbor stranke v Beogradu. Danes je bila prva skupna klubova seja demokratskih strank in srbskih opozicijskih strank.

Nadzorstvo svobodne trgovine.

j LDU Belgrad, 11. aprila. Ministrski sklep je pooblastil prehranjevalnega ministra dr. Korošca, da uvede državno nadzorstvo nad svobodno trgovino. Ta naredba je izdelana in izide v kratkem.

Josipa Jurčiča zbrani spisi.

Za Veliko noč je pripravila „Tiskovna zadruga“ slovenski javnosti dar, ki bo ostal dogodek zgodovinskega spomina. Izšel je prvi zvezek velike zbirke, ki bo izhajala pod naslovom „Slovenski pisatelji“. V tej zbirki bodo izšli naši „klasiki“, t. j. spisi vseh naših najboljših pisateljev novejših dob. Kdo bi se ne razveselil le te pomladanske novice? Saj smo potrebovali tako zbirko za svoj dom in za svet. Starejše izdaje so po večini že pošle in če smo kupovali za knjižnico, skoraj nismo imeli kaj kupiti. Tako so bila naša najlepša dela pogosto nedosežna in ljudje so morali posegati po drugih slabših knjigah. Čita pa se pri nas čimdalje več. Pri obč. zboru „Političnega društva“ za dvorski okraj je knjižničar tega društva gosp. Petrič podal poročilo, iz katerega se vidi, da se je iz knjižnice izposodilo 120.000 knjig v enem letu. To je velikansko število, ki kaže, kako mnogo čita naše občinstvo. To pa nam tudi govori, kake važnosti so knjižnice in knjige... Tudi druge ljubljanske knjižnice delujejo z enakimi uspehi. Zato je treba, da se poskrbi za to, da bodo knjiž-

nice imele dovolj dobrih knjig: treba jih po posebno izpopolniti s srbohrvatskimi knjigami: istotako pojdejo naše knjige sedaj bolj med naše južne brate. Zato je treba da izdamo slovenske pisatelje tako, da bodo nam in drugim dostopni v lepi, dobri izdaji. Tega dela se je lotila „Tiskovna zadruga“. In priznajmo takoj, da prav z lepim uspehom. Prvi zvezek nam kaže, kako bo izgledala cela zbirka. Oblika, papir, tisk — vse nam dela knjigo priključljivo. Taka izdaja more iti na svetoven trg in bo dobila priznanje — in odjemalcev. To so zelo važne stvari za izdajo, ki jo bomo imenovali „klasiko“. Tiskarske razmere danes niso posebno ugodne, zato pa je tem častnejše za „Tiskovno zadrugo“, da ni v ničemer pustila sled kakega „vojnege izdanja“. Ko bo čez nekaj let stalo pred nami nekaj takih zvezkov, bomo s ponosom in samozavestjo zrl nanje. Lahko bomo rekli svetu: Imamo nekaj! Za sedaj je določeno, da izide to leto še en zvezek, pa upajmo, da pojde hitreje, ker bo čitajoče občinstvo gotovo nestrpno pričakovalo nadaljnjih zvezkov.

Prvi je prišel na vrsto naš najbolj naroden in najbolj priljubljen pisatelj

Josip Jurčič, ki ga je občinstvo najbolj pogrešalo. Izšel bo v 16. zvezkih. — Pomislite, kako lepa zbirka: 16 zvezkov zbranih spisov Jos. Jurčiča, vsak zvezek okroglo po 500 strani! To bo zaklad za vsako hišo! Kdo se z veseljem ne spominja, kako je čital prve Jurčičeve stvari! In koliko je vas, ki ste ga čitali zopet in zopet! Da, lahko rečemo, da ni ne kmeta, ne gospoda, ne fanta ne dekleta slovenskega, ki bi Jurčiča ne poznal. Doslej smo imeli Jurčiča v prvi Levčevi izdaji v 12. zvezkih. Izdaja ni bila popolna. Popolna izdaja izide šele sedaj. Šele sedaj bomo spoznali ne samo Jurčičeva dela, ampak tudi njih ozadje. Prvi zvezek nam kaže, kako važno je to za pisatelja in za občinstvo. Veseli nas, da se je lotil težkega dela urejevanja najboljši poznavalec naše najnovejše literature dr. Iv. Prijatelj. Njegovo ime nam jamči, da bomo v „Slovenskih pisateljih“ dobili izdajo, ki bomo nanjo lahko ponosni. — Misel nam uhaja v bodočnost in gledamo pred seboj to zbirko: Jurčič, Levstik, Stritar, Mencinger, Erjavec, Kersnik, Trdina itd. Kaj so vse ustvarili naši slovenski pisatelji! To je temelj naše sedanje kulture. Na njem bomo zidali naprej.

Ta zbirka bo delala čast vsakemu salonu in bo v okras vsaki kmečki hiši. Prvi zvezek obsega mladostna dela Jurčičeva. Tu vidimo pisatelja „Jurija Kozjaka“, „Domna“ in drugih kratkih domačih povesti, ki jih je Jurčič prinesel s seboj iz Dolenjskih krajev. Mnogo teh stvari je bilo dosedaj natisnjenih, zato je ta izdaja tem bolj zanimiva. Vsi stari in mladi se bodo vzradostili ob nji in bodo listali po prvih začetkih naše domače narodne knjige. Cena je 12 K za 516 strani. Z ozirom na sedanje razmere se mora priznati, da je cena nizka. Kaj pa je danes 12 K? In kaj je ta krasna knjiga, ki jo je nam za spomin prinesla prva pomlad svobode. Sprejmite jo z veseljem kot velikonočni dar naše domače zemlje. Svet okoli nas lahko misli tako ali tako — mi pa gradimo tisto zgradbo kulture, ki so jo začeli staviti naši prvi možje in pred katero bo morala nekoč umolkneti vsaka tako zvana „višja kultura“. Kajti mi vemo, kaj smo in kaj imamo. Zato naj se občinstvo združi okoli novega podjetja in naj ga podpre tako, da bo kmalu pred nami stala častna vrsta knjig in del „Slovenskih pisateljev“.

Dr. I. L.

Dr. Korošec pometa . . .

LDU Belgrad, 11. aprila. Prehranjevalni minister dr. Korošec je na svojem kontrolnem obisku v gladkor- nih tvornicah v Vrbasu in Črvenicah ugotovil, da je podtajnik oddajal sladkor brez predpisanega dovoljenja in v spekulativnem namenu. Zato sta aretirana ravnatelj sladkorne tvornice Ti- vadar Belas in kontrolor Sava Vujič in oddana sodišču.

Pod italijanskim jarmom.

Trpljenje naših ljudi na Goriškem. Italijani se pripravljajo na vojno z Jugoslavijo.

pi LDU. Škofja Loka, 10. Po- roča se: Lahi pridno kopljejo strelske jarke na zasedenem ozemlju, tako v Robidnici in Krnicah. Neprestano do- vajo strelivo za puške in strojnice. V kratkem nameravajo pričeti z več- jimi vojaškimi vajami, da izzovejo s svojim ravnanjem Jugoslavijo, ali kakor sami govorijo, Srbe. Kmetom odsvetu- lejo posamezniki obdelovati polje, češ da bodo morali kmalu vse popustiti in oditi v Kobariid. Ponoči baje do- vajo tudi topove. Meja je zelo strogo zastražena. Videti je, da se resno pri- pravljajo, dasiravno ni znano ali za napad ali za obrambo zasedenega ozemlja. Iz zasedenega okoliša pri- hajajo dan za dnem vesti o nasilstvih, ki jih Italijani izvršujejo nad ondodnim prebivalstvom. Tako so našli pred dobrim tednom pod Cmilkom v No- vakih dva moža iz Grahovega zaklana in pobito, neko ženo iz Črnega vrha in mlaoto dekle iz cerkljanske dekanije pa kot žrtvi italijanske pohotnosti umorjeni. Enako se pripoveduje tudi o dveh ženah v Novi Oselici. Žene in dekleta niso varne niti pri belem dnevu. Ljudje imajo na eni strani de- markacijske črte hiše, na drugi pa polja, vendar pa jim na noben način ni mogoče dobiti dovoljenja, da bi se na svojem posestvu prosto gibali in delali.

Naše severne meje.

Nova nemška nasilstva.

V Grebinju so nemški vojaki stre- ljali na neko gostilniško dekle, katera se jim ni hotela udati.

V Vovberskih gorah je prišla nemška patrulja k nekemu posestniku, ga prisilila, da je moral držati vrečo, katero so vojaki napolnili z kmetu ukradenim mesom. Zalezovali so nje- govo ženo, ki pa je zbežala skozi okno, toda vojaška druha je vdrla za njo, jo ulovila in v bližnjem grmu posilila. Žena je bila noseča. Sploh delajo nemški vojaki v vovrskih gorah in v dješki občini povsod nasilstva in vse pokradejo.

Gozdove barona Helldorfa so si nemški vojaki in posestniki v Goren- čah med seboj razdelili ter že sekajo in odvažajo les.

Pred časom so prišli nemški vo- jaki k nekemu revnemu kmetu in za- htevali od njega živež; ker jim ga ni mogel dati, so mu zagrozili, da bodo njega, ženo in otroke postrelili.

Kako varajo Nemci svet.

Iz izjav nemških ujetnikov je raz- vidno, da so Nemci, ne oziraje se na sklenjeno premirje, z vso vmeno ves čas med premirjem organizirali napad na Velikovec. V to svrhu so razvili veliko propagando po celi Koroški, pod parolo: „Känten den Käntnern“, ter so širili razne letake med ljudstvo, posebno med Slovence. Tudi preko bojne črte so utihotapljali slične letake, namenjene zlasti našemu vojaštvu, katero so skušali navajati k boljše- vizmu, da bi si na ta način olajšali delo pri splošnem napadu na Veliko- vec, kojega so hoteli izvesti 30. in 31. marca 1919.

V ta namen je bil dne 27., 28. in 29. marca po celem Koroškem splošen alarm. Po vaseh so hodile vojaške in orožniške patrulje in prisilile vsakega možkega, da je vstopil v vojake, ka- teri so organizirani v takozvane „Al- larmkompanien“.

Ubogo slovensko ljudstvo se je branilo, toda slednjič se je moralo udati terorizmu in ubogati. Le posa- meznikom se je posrečilo pred napa- dom ubežati na naše ozemlje. 29. marca je začela streljati nemška artilerija na naše postojanke, na okr. glavarstvo in na meščansko šolo v Velikovec, kjer so sumili naše vojaške rezerve, ter na Dravski most. V noči na 30. marca so izvršili prve infanterijske na- pade. V glavnem pa so se v tem času zbirale nemške tolpe za splošni napad, ki naj bi ga izvedle zgodaj zjutraj 31. m. m.

Prizadevanje nemškega Volksrata pa je bilo zaman, ker so naši dobro disciplinirani in navdušeni vojaki vse napade odbili, glavni napad pa pre- stregli s pravočasnim in hitrim proti- napadom in razkropili za napad zbra- nih šest nemških stotnij.

Divjanje nemških tolpe.

Ob priliki, ko je jugoslovanska predstraža na povelje začasno zapu- stila Dobrovo, so vdrla nemške tolpe v vas kakor divje zveri, ogrožale z bajoneti in ročnimi granatami civilno prebivalstvo in nato ujele dve ženski. Ker sta se ženski upirali, so ju zvezali in z verigami na rokah pripeljali v Vovbre. Med zasliševanjem je nek po- divjanec virgel ročno granato pred nje, ki je eno težko ranila.

Mirovna konferenca.

Italija se ne upošteva pri vpra- šanju odškodnine.

Ljubljana, 10. Od tiskovnega urada naše delegacije v Parizu je pre- jela Deželna vlada v Ljubljani preko Berna nastopno brzojavko: V sredo se je mirovna konferenca pečala z vprašanjem odškodnin. Misli se, da se je dosegel popoln sporazum. Vsota plačil poleg plačila v surovinah, ka- tero bi plačala Nemčija, znaša 30 mi- liard frankov v gotovini. „Lanterne“ javlja, da dobi Francija 55% te vsote. Karakteristično je dejstvo, da noben komentar o razdelitvi vojnih odškod- nin ne omenja Italije. Amerikanski iz- vedenci računajo samo s Francijo, Srbijo, Belgijo, Ameriko in Angleško brez Italije. To je napravilo v Rimu zelo mučen vtis. Dobro poučeni krogi pravijo, da se dela sveta četvorice v zadnjih treh dneh izdatno napredo- vala.

Dr. Trumbić proti združenju Nem- ške Avstrije z Nemčijo.

k LDU Pariz, 11. aprila. (Brez- žično) Trumbić je izjavil zastopniku lista „Petit Journal“, da bi pomenilo združenje Nemške Avstrije z Nemčijo veliko nevarnost, ne samo za Jugoslo- vane in Čehoslovake, ampak tudi za svetovni mir. — Kakor poroča „Echo de Pariz“, je Lloyd George pri več- rajšnjem posvetovanju mirovne kon- ference podpiral z izredno odločnostjo francoske zahteve. K temu je pripo- mogla najbrže tudi brzojavka, katero je poslalo 400 poslancev angleškega parlamenta. — „Temps“ piše o do- godkih pri Odesi, kjer morajo zavez- niške čete nadaljevati boj, skoro pov- sod drugje vlada že mir. G.ške čete hrabro sodelujejo z francosko ori- jentsko armado; umikajo se ne pred boljševiki, ampak pred lakoto.

Politični pregled.

p Švicarski listi proti kom- promisu v našem sporu z Italijo. „Journal de Geneve“ ima uvodni čla- nek, ki razpravlja jugoslovansko vpra- šanje, kjer pravi med drugim: Jugo- slovansko stališče je popolnoma upra- vičeno in vsak kompromis je radi državnega in narodnega jedinstva ne- mogoč, in mogoče ravno radi njega se niti pomisliti ne da, da bi se Slo- venci odrekli tretjini svojega naroda, dočim bi se ostanek združil s Srbijo. S svojim predlogom o arbitraži doka- zujejo Jugoslovani, da bi bili priprav- leni v najhujšem slučaju sprejeti kakšen kompromis, ki bi bil vsaj malo spre- jemljiv za jugoslovanski narod. Ali nihče nima pravice, da zahteva od njih, da sami predložijo kakšen kom- promis v tem oziru.

Pokrajinske vesti.

dn Iz Celja. Ko se je predigalo celjskemu dramatičnemu društvu, da zniža vstopnino za „Nar. gledališče“, se je soproga nekega vojnega do- bičkarja izrazila, da je bolje, da cene zvišajo, da se ne pritepe v gledišče vsak delavec, ampak le fini ljudje. — Ta oseba naj pomni, da nismo več v stari, gnili Avstriji, temveč v demo- kratski Jugoslaviji.

kr V Laškem trgu se je vršil dne 30. marca 1919 redni občni zbor „Krajevne organizacije JDS“ za Laški trg in okolico. Pod predsedstvom g. Blaža Zupanca so se vršile volitve novega odbora in zaupnikov ter vo- litve v izvrševalni odbor JDS.

kr Velikovec. Premestitev gla- varstva. Ker so nemške tolpe obstre- ljevale poslopje glavarstva in jo tudi močno poškodovale in ker je obna- šanje nemških Velikovčanov Ju- goslaviji skrajno neprijazno, da celo sovražno, bi bilo pač zelo umestno, da se preseli glavarstvo kakor šolski svet drugam, recimo v Doberlovas ali Pliberk — pa za vedno! Velikovec itak ni ležec v sredini političnega okraja, ampak na periferiji. Vrnutega je mesto daleč od vlaka, tako, da morajo stranke vsled oddaljenosti za- muditi veliko časa. Pliberk in Do- berlovas pa sta blizu kolodvora. Pre- selitev pa bi naj bila znak kazni po- znejši generaciji, kakor je dandanes južna železnica, katere so se ravno Velikovčani najbolj bali.

kr Nečuvstvo. „Narodni šoli“ v Velikovec morata plačevati dve slo- venski učiteljici javne ljudske šole za samo eno sobo skupno — K 300.—, vsaka toraj po K 150.—! Ne vemo, li šola to računi iz krščanske ljubezni — ali vsled razmer, ki so na Koro- škem. Ako je zadnje, priporočamo po- verjeništvu za uk in bogočastje, da to študira in potem še dalje dv mi, če ima učiteljstvo sploh — človeško plačo! Morda bode potem tudi uvidelo, da so zahteve učiteljstva več kot ute- meljene v razmerah — katerim žalibog naša vlada — ni močster. Kako pa naj jih prebavi sestradani želedec uč- teljstva! — Slednjič še! Ako plača učiteljica sama za stanovanje 150 kron, kje je potem še hrana, ki stane naj- manj 15 kron na dan, to je mesečno 450 kron. Kdo bo „šenkal“ obleko in druge potrebščine! „Jugoslavija“ št. 28 z „figovim peresom“ ima prav! Plače pa dobi učiteljica — 200 kron mesečno.

kr Šoštanj. — Pevsko in bralno društvo „Šaleški Zvon“ iz Velenja pri- redi na Čvetno nedeljo, 13. t. m. ob štirih popoldne v gledališki dvorani hotela ge. Vasle v Šoštanju v prid Sokolskega doma v Šoštanju zadnjič lepo uspelo ljudsko igro s petjem v 4 dejanjih „Naša kri“, spisal S. F. Finžgar. Ker je tudi zveza z vlaki ugodna, prosimo obilne udeležbe tako od domačih, kakor tudi od strani gostov.

kr Ptuj. V Ptuj se še nahaja nekaj uradništva, ki je postalo šele po prevratu narodno, ki pa je v svoji duši še vedno staro-avstrijsko. Med te spada živinozdravnik Zavodilek ro- dom Čeh, ki slušbuje sicer že 16 let med Slovenci, pa se mu še ni zdelo vredno, da bi se bil naučil sloven- skega jezika. Ima Nemko za ženo in sin se je še pred kratkim šopiril z nemškim trakom v šoli in ne zna dru- gega jezika kot nemški. In taki ljudje naj ostanejo med nami? Kaj bodo rekli kmetje, da živinozdravnik v svo- bodni Jugoslaviji ne zna slovenski? Ali vlada misli na posledice? Bo ta mož ostal v Ptuj? Saj imamo do- volj slovenskih živinozdravnikov.

Italijanski vojaki prodajajo živež iz ententnih vlakov.

LDU Maribor, 10. aprila. Že več dni se je govorilo v Mariboru, najprej bolj tajno, in potem že očitneje, da prodaja italijansko moštvo, ki spremlja ententne vlake z živili, na postajališču v Teznu, ki leži uro hoda zunaj Ma-

ribora, iz zalog živil ententnih vlakov razno blago po bajno nizkih cenah. Radi tega je ljudstvo iz mesta in oko- lice pričelo prihajati v večjem številu v Tezno. Ker pa menda kupčija z ententinimi živili v tako velikem ob- segu pri belem dnevu ni bila opor- tuna, se je čas kupčije preložil na noč. Prodaja na debelo ententnih živil se je pričela v noči od 8. do 9. aprila. Pri tem so italijanske straže insceni- rale istočasno majhno, sicer ne ne- varno streljanje, ki naj bi markiralo napad na živilske vlake in plenitev istih, oziroma odbitje takega napada. Na ta način so hoteli odvrtiti od sebe odgovornost za izginola živila, ki so jih italijanski stražni organi prodajali. O dogodkih te noči je uradno zago- tovljeno nastopno: Po sedmih zvečer so jele prihajati od vseh strani iz mesta in okolice po cestah, poljskih stezah in njivah množice ljudi. Večina jih je prišlo iz predmestja Pobrežja, po stranskih potih čez polje. Imeli so seboj ročne vozičke ali pa nahrbtnike. Italijansko moštvo, ki je stalo obo- roženo s puškami pri vagonih ent- entnih živilskih vlakov, je nasilno od- prlo več plombiranih vagonov in vzelo iz njih polne vreče moke, riža in raz- novrstnih drugih živil. Kmalu je bila zelo živahna kupčija v polnem teku. Prodaja se je vršila po vzorcu javne dražbe. Kupci so ponujali in se pre- kašali v vedno večjih ponudbah. Vo- jaki, ki so spremljali vlake, so nosili vreče z živili tudi čez ograje, na ceste in polja, kjer so jih čakali odjemalci. Nastavili so bili celo civilne pomoč- nike, da bi odganjali ljudi, ki bi hoteli nadzorovati njih početja. Tukaj nekaj cen, po katerih so italijanski vojaki prodajali živila: 150 kg moke 360 K, 10 kg riža in dva zavoja tobaka za 15 K, 1 vrečo riža za 550 K, 15 kg riža za eno kokoš. Eden aretirancev je izjavil, da je kupil celo od italijan- skega častnika vrečo riža za 600 K. Drugi dan okrog devetih dopoldne so izjavili italijanski vojaki na vpra- šanje civilnih oseb, ali bi mogli pro- dati kako malenkost, da so vojaki, ki so zjutraj odšli, včeraj ponoči prodali velike množine živil: počakajo naj do večera, mogoče se bo dalo kaj dobiti. Ponoči od devetega do desetega aprila se ni prodajalo javno. Gruče ljudi so se vračale po osmih zvečer praznih rok in izjavljale, da se ta dan nič ne prodaja, ker je vlak, čigar moštvo je prodajalo, že odšel. Drugi so trdili, da so na Teznu Čehoslovaki s svojo navzočnostjo preprečili, da se italijan- ski vojaki niso upali več prodajati. Drugi so zatrjevali, da je bila na ko- lodvoru baje neka revizija in da je radi tega kupčija onemogočena. O nadaljnjih rezultatih preiskave bo jav- nost pravočasno obveščena.

Dnevne vesti.

dn Vseučiliška komisija ima danes dne 12. t. m. ob 5 uri popoldne izredno sejo v deželni palači, Bleiwei- sova c. 10. II.

dn Čas se bo računal od pol- noči do polnoči. Od 1. maja t. l. se v kraljestvu SHS uvede francosko štetje časa od 1 do 24.

dn Slov. koroško učiteljstvo se organizira. Osnovali so si „Društvo slovenskih učiteljev in učiteljic na Ko- roškem“. Predsednik je g. Aichholzer, sedaj begunec v Kranju. To je de- želno učit. društvo, ki bo osnovalo za okraje o k r a j n a učit. društva, ka- kor jih ima učiteljstvo drugod. Kot prvo se je osnovalo za okr. Pliberk. Prvi predsednik je nadučitelj Močnik. — Slov. učiteljstvu na Koroškem že- limo najboljših uspehov, kajti kakoršno je učiteljstvo, takšna je vzgoja mladine, takšna je bodočnost naroda.

dn Prispevek k najemninam za učitelje na ljudskih in meščanskih šolah. Deželna vlada za Slovenijo je v svoji seji dne 10. februarja 1919 sklenila: Učiteljem repatriiranim ali pa v domovini službeno premeščenim izplača se za me- seca februar in marec 1919 mesečni prispevek (100 K) k najemninam, kakor državnim uslužbencem po naredbi

celokupne Narodne vlade z dne 27. januarja 1919, št. 359 ur. l. z istimi pogoji. Pri pevka pa ne dobe oni učitelji, ki na svojem novem službenem mestu uživajo naturalno ali brezplačno zasebno stanovanje. Mestni šolski svet raditega pozivlje one tukaj bivajoče učitelje, ki imajo pravico do najemniškega prispevka, naj vložijo svojo prijavo vsaj do 15. aprila t. l.

dn Ker nima „ne strica, ne tete“! Na poslovenjenih meščanskih šolah v Mariboru so nameščene slovenske učne moči, kakor je razvidno iz „Uradnega lista“ z dne 4. aprila 1919. Nismo sicer nevoščljivi nobeni učni moči, ki je napredovala, vseeno pa se nam čudno zdi, da so poklicali na meščansko šolo več gđ. učiteljic, ki nimajo tozadevnega izpita, medtem ko so prezrli izbornu učno moč gđ. Sch. iz Š. pri St. Gr., ki ni le vnetja Slovenka, marveč ima tudi izpit za meščanske šole. Sirota pač nima „ne strica, ne tete“! Kje ste, g. nadzornik P.?

dn Uljudno vprašanje. O vojaških zadevah ne smemo ničesar pisati, čeprav bi bilo marsikaj kritike nujno potrebno, zato samo uljudno vprašamo, ali ne velja policijska ura tudi za častniško omizje, ki je pred kratkim razgrajala ter v vseh jezikih — le v slovenskem ne — prepevala v Kazini v Ljubljani do ranega jutra. Bili so to trije nadporočniki in en stotnik, ki so vse prej kot zavedni Jugoslavlani, ker sicer bi ne prepevali nemških pesmi ter se obnašali kot bivši nem. avstrijski oficirji.

dn Politična preganjanja. Vsi, ki so bili vsled svojega narodnostnega ali državno-političnega mišljenja in delovanja preganjani in stanujejo v mestu Ljubljani, naj naznanijo do 20. aprila t. l. v dopoldanskih uradnih urah mestnemu magistratu (Mestni trg št. 2 v šobi št. 5 nasproti posvetovalnice) naslednje podatke: 1. Ime. 2. Starost. 3. Poklic. 4. V katero občino je pristojen. 5. Sedanje bivališče (stanovanje). 6. Ali je samski ali poročen in koliko ima otrok? 7. Radi česa je bil preganjan? 8. Ali je bil interniran? Kje? Koliko časa? 9. Ali je bil konfiniran? Kje? Koliko časa? — Mestni magistrat ljubljanski sprejema v seznam tudi v tujini bivajoče preganjance, ki se lahko prijavijo pisмено ali pa po drugih osebah.

dn O postanku in razvoju naše narodne noše predava ravnatelj muzeja, gosp. dr. Jos. Mantuani v ponedeljek ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Vstopnina 1 K, dijaki in diakinje prosti.

dn Ali res. V „Slov. Narodu“ piše neki slovenski akademik iz Zagreba o razmerah na „vseučilištu Frana Josipa I.“ Ali to vseučilišče še obstoja. Ali jugoslov. akad. mladina od samega prevelikega drugega dela ni našla časa, da bi izpremenila ime svojemu sedaj edinemu vseučilišču?

dn V Krškem so baje neki trg. akademiki priredili koncert, ki pa je bil tak, da se je videlo, da mislijo nekateri ljudje v Zagrebu, da je za Kranjca vse dobro. Neki fantič pa si je celo upal vpiti „doli s Srbi“, kakor je navajen v Zagrebu. Dopisnik „Slov. Naroda“ pravi, da bi bil skoraj nastal ropot. Mi mislimo, da bi res ne bilo nič škodovalo, če bi bili fantetu malo napeli hlačice in bi mu bili iztepli nekoliko onega kužnega prahu, katerega se je vidno v Zagrebu preveč nalezl. Pobič je gotovo mislil, da si „glupi Kranjac“ da vse dopasti. Mi si seveda tako izzivanje po naših krajih prepovedujemo. Če si v Zagrebu bolj želijo Nemce in Mažarje, Žide in Italijane, je to njih stvar. Zdrava narodova sila bo seveda s tako izprijeno mladino pomedla. Sicer pa je to žalosten dokaz.

dn Denar žigosa natakav v „Narodnem domu“ v Mariboru kar javno s pečatom „Podružnica Ciril in Metode družbe za Maribor“.

dn Nabor reflektantov za podčastniško šolo. Da se vsak izogne morebitnim nesporazumljenjem se naznanja, da se vrši nabor vseh prosilcev za sprejem v podčastniško šolo v Belgradu ali Skopju v nedeljo dne 20. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v

Ljubljani, Domobranska vojašnica (26. pešad. puk.) na Poljanski cesti.

dn Revizijska in kontrolna komisija deželne uprave, katero je imenovala bivša narodna vlada v Ljubljani, da preišče poslovanje bivšega deželnega odbora kranjskega od zadnjega zasedanja deželnega zbora v letu 1914 dalje, je podala po svojem predsedniku dr. Gregoriču deželni vladi v Ljubljani svojo prvo večjo poročilo.

Delovanje komisije s tem še ni zaključeno, temveč se vrše še dalje poizvedbe. Vse tozadevne informacije sprejema pisмено imenovana komisija v deželnem dvorcu v Ljubljani.

dn Ali smo v Jugoslaviji? Ker se že toliko govori in piše o regentovem prihodu v Ljubljano in ker ga hočemo res dostojno sprejeti, zahtevamo: Vsi ulični napisi kakor: Franca Jožefa cesta, Marija Terezija cesta i. t. d., naj se takoj odstranijo, saj smo menda že v Jugoslaviji? Dalje nečemo, da bi bil pri regentovem sprejemu navzoč med „častnimi“ člani general Borojevič, tega naj le kdo odvede s seboj kam v Poljansko dolino. Več pošteno jugoslovanski mislecih meščanov.

dn Objava. Za prehranjevanje moštva in živine v garnizijah dravske divizijske oblasti se potrebujejo naslednje vrste živil, oziroma krme: mesa, ovska, ječmena, sena in slame. Pozivljajo se vse osebe, ki se zanimajo za dobavo teh predmetov, da se obrnejo s ponudbami na komando dravske divizijske oblasti, kjer dobe natančnejša pojasnila in takoj sklenejo direktno pogodbo.

dn Opozarjamo vsa društva itd. na današnji poziv magistrata v inse-ratnem delu, tičoč se sprejema našega regenta v Ljubljani.

dn Čebelarji selške doline pozor! Občni zbor selške čebelarke podružnice bo na velikonočni ponedeljek dne 21. aprila takoj po deseti maši imel predavanje v društvenem domu, kjer bo predaval g. A. Bukovic. Udeležite se v obilnem številu, posebno novi mladi čebelarji in prijatelji čebel. Sprejemali se bodo novi člani.

Društvene vesti.

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju. Člani, zbrani 9. aprila v gostilni pri „Novem svetu“ v Ljubljani so sklenili, da se pripelje ves društveni inventar iz Dunaja v Ljubljano. Prosijo pa obenem tudi vse bivše člane in nečlane ter dijake, ki imajo še vedno izposojene knjige in skripta, da jih takoj vrnejo na naslov: inž. Bogdan Pahor, Ljubljana, Vegova ul. 8.

a Osrednje društvo poštnih uradnikov (pristavov, oficijantov in aspirantov) v Ljubljani, poziva vse stanovske tovariše na Kranjskem, ki še niso včlanjeni, da nemudoma javijo društvu svoj prisop in vposljeje K kot vpisnino in po 2 K kot mesečni prispevek. — Tovariši na Koroškem in Štajerskem naj isto store pri podružnici društva v Mariboru.

dr Muzejsko društvo za Kranjsko ima v torek 29. aprila, ob 5. pop, občni zbor v muzejskih prostorih. Ker naj se postavi društvu nova smer, je želeli, da se društveni vsi udeležijo zbora.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

Vsak dan ob pol 8. zvečer:
12. aprila, sobota „Španska muha“. Izv. abon.
13. aprila, nedelja popoldne „Nelly Rozier“ izven abon.
13. aprila, nedelja zvečer „Veriga“ izven abon.
14. aprila, poned. „Španska muha“ za B 2/45 abon.
15. aprila, torek zaprto.
16. aprila, sredo „Veriga“ ob znižanih cenah izven abon.
17. aprila, četrtek — zaprto.
18. aprila, petek — zaprto.
19. aprila sobota — zaprto.

Operno gledališče.

12. aprila, sobota „Slovaška princeska“ za B 2/41 abon.
13. aprila, nedelja „Ugrabljena Evelina“ in „Pagliacci“ izven abon.
14. aprila, ponedeljek zaprto.
15. aprila, torek „Slovaška princeska“, za C 3/47 abon.
16. aprila, torek „Ugrabljena Evelina“ in „Pagliacci“ za A 46 abon.
17., 18. in 19. aprila (četrtek, petek in sobota), ostane gledališče zaprto.

Pridobivate novih naročnikov!

Drzen vlom.

Za 20.000 kron zlatnine ukradene. — Vlomilci — reški Lahoni prijeli.

Včeraj popoldne se je po mestu nanaglooma raznesla vest o drznem vladu v juvelsko trgovino Eberl na Mestnem trgu. Vlomilci so vdrli pri belem dnevu in odnesli zlatnine, srebrnine in drugih dragocenosti baje za pol milijona kron. Stvar je bila sledeča:

Na Mestnem trgu ima g. Eberl bogato trgovino in zalogo zlatnine, srebrnine in draguljev v dveh lokalih. V večjem so same znatnejše dragocenosti, ki v resnici reprezentirajo velikanski kapital; v manjšem lokalju, ki je obenem popravilnica, pa se nahajajo večinoma zlate in srebrne ure, bronovina in sločni predmeti. Opoldne je g. Eberl vrata malega lokala samo zaklenil, rolet pa ni spustil.

To priliko so porabili trije izvežbani vlomilci, ki so predvčerajšnjim dospeli v Ljubljano in prenočevali v tivolskem hotelu Bili so zelo elegantno, šik napravljeni. V vitrihi so odprli vrata in nemoteno pri belem dnevu pobrali vso v malem lokalju se nahajajočo zlatnino in srebrnino, posebno mnogo zlatih ur v visoki vrednosti. Preobrili so vse in slednjič pustili samo malenkosti. Brez posebne pozornosti so odšli...

Lov za vlomilci. Na sledu.

Ko se je lastnik g. Eberl vrnil od kosila, je z začudenjem opazil veliki nered v prodajalni. Takoj mu je bilo jasno, da je imel nepoklican obisk drznih vlomilcev. Vlom je takoj javil policiji. In pričel se je žilav lov za vlomilci. Bliznje postaje, južni kolodvor so bili takoj o vladu obveščeni. Lastnik sam je šel na glavni kolodvor obvestiti železnico; tu pa ga je opozoril neki kočijaž, da so pred kratkim najeli trije elegantni gospodje voz, ki jih je odpeljal proti Zalogu.

Varnostni vrgani in g. Eberl so se takoj odpeljali v avtu za njimi proti Zalogu. V bližini kolodvora so zapazili pred neko malo gostilno ljubljanskega kočijaža. Vprašajo ga, kdo je notri. „Trije gospodje!“ Stopili so notri in tu so jih našli pri krepčanju. Takoj jim je bilo dano povelje: „Roke kvisku!“ Neradi so vlomilci dvignili roke. In začela se je lepa procedura. Iz vseh žepov so jim po vrsti jemali zlate in srebrne ure, zlate in srebrne verižice. Nekatere zlate ure so bile vredne do 2000 kron.

Vlomilci — reški Lahoni.

Vlomilce so deloma naložili na avto, deloma v kočije in jih tako odpeljali v Ljubljano v preiskovalne zapore. Kakor se je pozneje izkazalo, so vlomilci — reški lahoni, pravi profisijonisti v tej stroki.

Lastnik, v kolikor je trenutno zamogel ugotoviti škodo na podlagi inventure, cení doslej ukradene predmete na 21.000 kron.

Zadnje vesti.

Pred rešitvijo jugoslovanskega vprašanja.

Curih, 11. aprila. (Pos. por.) Po informacijah iz Pariza, se nahaja jugoslovansko vprašanje pred neposredno rešitvijo. Ako reši mirovna konferenca do sobote vprašanje novih francoskih mej proti Nemčiji, pride jugoslovansko vprašanje že prihodnji teden na dnevni red. Definitivna rešitev jugoslovansko-italijanskega spora se sme pričakovati takoj po Veliki noči.

Naše vprašanje na mirovni konferenci.

Curih, 11. aprila. (Pos. por.) Nevtralni diplomati, vračajoči se iz Pariza, so izjavili nekemu časnikarju sledeče: Vse vesti, da se bo vprašanje meja med Jugoslavijo in Italijo rešilo v škodo Jugoslavije, so neresnične. Radi velikih nasprotij v tem vprašanju se je njegova rešitev vedno odložila na poznejši čas. Tako se je zgodilo tudi minule sobote. Lloyd George, Lansing, Balfour in House zastopajo mnenje, da dobi Jugoslavija Dalmacijo in Reko, dočim naj bi do-

bila Italija Trst, Gorico in Istro. Amerikanski delegati zahtevajo glede zadnjih pokrajin plebiscit. Francoska javnost simpatizira z Jugoslavlani, oficijelni krogi pa se držijo rezervatno.

Minister trgovine in industrije odstopil.

Belgrad, 11. aprila. (Izv. por.) Dosedanji minister industrije in trgovine Ribarić je demisioniral; na njegovo mesto je imenovan minister Veljković.

Radić izročen sodnji v Belgradu.

Zagreb, 11. aprila. (Izv. por.) Kakor čujemo, je Radić izročen sodnji v Belgradu. Prebeg in Pazman se nahajata še vedno v policijskem zaporu v Zagrebu.

Zahteve hrvatskih akademskih društev.

Zagreb, 11. aprila. (Izv. por.) Delegati vseh akademskih društev so sklenili, da se pošlje predstavništvu v Belgrad prošnja, da se dovoli prevoz kosti Zrinjskega in Frankopana iz tujine v domačo zemljo.

Starčevićeva stranka sklicuje strankino zborovanje.

Zagreb, 11. aprila. (Izv. por.) Starčevićeva stranka sklicuje za soboto veliko zborovanje, kjer naj bi se razpravljalo o političnih vprašanjih.

Sirbski poslanci iz Bosne izstopili iz Pribečevićeve stranke.

Sarajevo, 11. aprila. (Izv. por.) Sarajevski srbski poslanci iz Bosne so izstopili iz Pribečevićeve stranke, ker so se pojavila nesoglasja med stranko in srbskimi radikalci.

Angleški, francoski in ameriški časniki na Reki.

Reka, 11. aprila. (Izv. por.) Iz Reke javljajo, da se tam že nekaj časa nahajajo angleški, francoski ter ameriški časniki. Jugoslavlani z Reke in Sušaka so priredili njim na čast velik banket.

Korupcija z izvoznici.

Sarajevo, 11. aprila. (Izv. por.) „Jugoslavenski list“ priobčuje nov afero o tihotapljenju izvoznice. Neki Dušan Janković je v družbi nekaj vojakov oskodoval z tihotapljenjem izvoznice za 120.000 K sarajevske trgovce. Policija je aretirala vse razven Jankovića, ki je ušel.

Dr. Mravlag prodaja svoje posestvo.

LDU Maribor, 10. aprila. Mariborski nemški prvak dr. Mravlag prodaja svoje posestvo v Leiteršpergu za pol milijona kron.

LDU Ljubljana, 10. aprila. Od Tiskovnega urada jugoslovanske delegacije v Parizu je prejela Deželna vlada v Ljubljani nastopno brzojavko: Kljub bolezni Lloyd Georgea, Wilsona in Balfoura nadaljuje svet četvorice svoja posvetovanja o odškodnini, ki se smatra za najtežji mirovni pogoj za Nemčijo.

Vest o nameravanem povratku Wilsona v Ameriko se tolmači na dva načina: nekateri domnevajo, da njegovo odpotovanje znači skorajšen sklep miru, drugi pa zopet vidijo v tem znak nesoglasja v naziranjih Wilsona in gotovih zaveznikov glede njegovih 14 točk.

V Ameriki pričakujejo njegov prihod tudi raditega, da v nekaterih notranjih vprašanjih sam odloči. Predsednikov parnik „George Washington“ odpluje v Brest dne 11. t. m.

Razna poročila.

Po proglasitvi boljševiške republike na Bavarskem.

rp LDU Monakovo, 10. aprila. (Brezlično.) Predsednik osrednjega sveta Nisich je odstopil. Njegov naslednik je Teller. Večinski socialisti pripravljajo za jutri prvotno glasovanje o ustanovitvi republike svetov. V mestu je velikansko gibanje. Politični položaj ni vzdržljiv. Mandla so izpustili. Nato je izjavil, da se hoče pod naslovom provizoričnega konzula Nem. Avstrije etablirati in da se je v stvari že obrnil do dunajskega urada za zun. stvari

Gospodarstvo.

g Italijanska valuta. Z dnem 10. aprila t. l. stopi po naredbi vrhovnega poveljstva kr. italijanske vojske v „Julijski Benečiji“ in v Trentinu v veljavo italijanska valuta. Avstro-ogrsko valuta se zamenja tako-le: bankovci avstro-ogrsko banke v kronah, izdani na temelju zakonitega pooblaščenja pred 27. oktobrom 1918, z italijansko papirno valuto proti 0-40 lire za krono; srebrni avstro-ogrski denar z italijansko papirno valuto proti 0-80 lire za krono. Zamenjava se denar od 10. do vključno 19. t. m. pri vseh zavodih, ki so zato izrecno pooblašteni. Z dnem 20. aprila izgubi avstro-ogrsko valuta vsako plačilno moč in pride iz prometa. Avstro-ogrski drobni ostane v prometu do nove naredbe in se njegova vrednost določa: jeden centezim od lire za vsaki vinar od krone.

g Davek na vojne dobičke. Iz Beograda poročajo, da misli vlada uvesti sledeči davek na vojne dobičke: do 10.000 K zapade državi 30%; od 10.000 K do 20.000 K 35%; od 20.000 K do 50.000 K 40%; od 50.000 K do 100.000 K 60%; od 100.000 K do 200.000 K 70% in čez 200.000 K 80%.

g Nove zgradbe v Beogradu. Vlada je sklenila obširno akcijo za popravilo poškodovanega Beograda in zlasti za zasilna stanovanja ter je v to svrhu določila 11 milijonov dinarjev. — Po načrtu, ki je že odobren, bo doslej še nedograjena zgradba, namenjena za srbsko skupščino, najhitreje dozidana in preurejena za novi parlament SHS. V dosedanjem starem dvoru bo nastanjeno ministrstvo zunanjih zadev, kraljevski dvorec se pa postavi na Kalimegdanu.

g Denarni trg. Zadnje dni je padel tečaj dinarom od 310 na 300, frank in drahma od 418 na 403, napoleon d'ora 135 K. Kurz v Jugoslaviji žigosanih kron je zelo različen, ker ni določena njih notranja vrednost. V Nemški Avstriji zahtevajo za naših 100 kron 17% ažio, v Čehoslovski 30—35%. V zasedenem ozemlju in Italiji jih sploh ne sprejmejo, ali le proti visokemu ažiju. V Švicarski je zadnji kurz kronam 20 frankov, ital. liram 63 frankov. Kurz funtsterlingov je 112 kron, dolarjem 29-50 K. Avstrijske srebrne krone se plačujejo v prometu 1-90—2—K, avstrijski zlati po 10 K 70 K, 20 K v zlatu 146 K.

g Prepoved sekanja grajščin-skih gozdov. Vsled prevelikega izkoriščanja grajščinskih gozdov in da se prepreči d. vastacija gozdov, je minister za gozdarstvo in rudarstvo odredil, da je od konca marca dalje prepovedano vsako sekanje in morajo v bodoče lastniki velikih gozdnih kompleksov prositi dovoljenja za sekanje ter istočasno predložiti kupoprodajne pogodbe, ki so jih sklenili. Glede državnih gozdov in glede gozdov, ki so pod posebnim nadzorstvom, se izda posebna naredba.

Razno.

r Karel in grad Habsburg. Težka je pokora in britke so preskušnje, ki jih je usoda naprtila bivšemu cesarju in kralju Karlu za pregrehe in napake njegovih prednikov. Celo med avstrijskimi Nemci, ki so še lani veljali za edini dinastijo vzdržujoči element, ni bil več varen svojega življenja. Pod varstvom entente je bil prisiljen prepeljati se v Švico, državo, ki je v njej njegova dinastija dobila svoje ime. Da se ga pa, kakor breme, branijo tudi Švicarji, to sicer najhumanejše ljudstvo, je morda v veliki meri pripisovati njih ponosu, ki ga je bil Karlov stari stric in prednik cesar Frane Jožef naravnost nesramno razžalil. Značilno je namreč, da je bilo še v srcu tega svetovnega tirana podedovano in privzgojeno do najvišje mere ono staro sovražno razmerje do Švicarjev, ki je v 350 letih pred koncem 30 letne vojne (l. 1648) sprožilo v svobodoljubni Švici toliko krvavih porazov in izgub Habsburških, baš v dobi, ko se je mnogokraki polip te dinastije po celi Evropi in izven nje sicer tako oblastno širil in šopiril. Izbruhnili so to sovraštvo ob priliki enega

cesarjevih vladarskih jubilejev (menda l. 1898.), ko se je cesarju med drugimi poklonila tudi Švica, je dala svojemu spoštovanju posebno svečan izraz s tem, da mu je ponudila v dar ostanke Habsburga, rodne gradu njegovih pradedov, kar pa je cesar osorno zavrnil. Majhen bi bil ta dar, saj sta od celega gradu danes ohranjena le še glavni stolp in malo stanovanje za požarnega čuvaja. Toda danes bi g. Karel Habsburg le imel v Švici kos domovinske pravice. Zdaj pa ne bo mogel dobiti tam ne službe čuvaja ne restavracije pod gradom ležečih toplic.

Aprovizacija.

a Preložitev krušnih komisij. Krušne komisije bodo uradovale danes, v soboto, dne 12. t. m. od 8. do pol ene ure pop., ker se bo delo strankam na razpolago, da dobe lahko mesto kruha moko za kruh. Na močne izkaznice se bo dobila tudi za naprej moka za pecivo. Predno se ne objavi, kako se bo to izvršilo, naj nihče ne odda svojih krušnih kart pekom.

a Kruh ali moka. Ker vsled ovir ni mogoče že urediti prodajo krušne moke mesto kruha, se bo v nedeljo prodajalo še črni kruh, v ponedeljek in torek, 15. aprila pa bel kruh, hlebček bo tehtal 35 dkg in bo stal 1-32 K. Za torek in sredo dobi oseba po pol hlebčka belega kruha. Kdor hoče od srede naprej mesto kruha krušne moke, naj to takoj v ponedeljek naznani peku, oz. prodajalni ali konsumu, kjer dobi do torka kruh. Na poznejše prijave za moko se ne bo oziralo, ker se prodajalcem krušna moka že v torek nakaže, moka bo ista, kot jo rabijo peki za peko kruha dozaj. Belemu kruhu pa peki ne smejo primešati nobene druge moke. Kje in kdaj se bo dobila od srede moka za kruh, se pravočasno objavi. Prodaja moke za kruh, oz. pecivo, na močne izkaznice ostane neizpremenjena. Krušne karte naj torej vsak odda brez skrbi peku ali vojni prodajalni, ker se bo dobila krušna moka od srede naprej na krušne rodbinske legitimacije.

a Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase zanesljivo danes, v soboto, pri g. ravnatelju Lileku radi nakačila za sladkor.

a Sladkor se dobi na vsak drugi odrezek sladkorne izkaznice in sicer en kilogram, ki stane 4 K 50 v.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Prodaja se:

Prodajam tri gumijaste plašče in tri cevke za kolo. Naslov v upravi. 439 2-1

Prodaja se lepa plemenska 3½ leta stara, 16 pesti visoka kobilica (Pincgavska). Poizve se v Ljubljani, Žabjek, Poljsanska cesta 55. 443 2-1

Njivo v bližini mesta, prodajam. Poizve se pri Črešnovar, Udmat 77. 192

Moško kolo, fino dikalno, s prima pneu-matiko, 8 kg težko se za 350 kron prodaj. Pogleda se v vilo Fani, na Friškovicu I nadstropje. 223

Naznanilo Cepljene trte na prodaj in korenjaki Rip P. — Cena po dogovoru. Naročila sprejemlje dokler je kaj zaloge Janez Werbnjak, trničar, Breg pri Ptuj. 224 3 — 1

Posestvo. Prodaja se hiša, pet minut od postaje Poličan, zraven je električna luč, dovoljeno je točiti vino in pivo, ter velika njiva, sadonosni svinjski hlevi; pripravno za vsakega rokodelca. Cena je 32.000 K. Ponudba na Valentin Jancić, Sp. Polčane, Štajersko. 220

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod „Vinski sodi“. 145

Hišo v sredini mesta kupim. Ponudbe pod „Hiša v sredini mesta“ na upravo. 145

Službe:

Voč pletarskih pomočnikov izvežbanih, se takoj sprejme. Plača od komada. Za hrano preskrbljeno. Pletarska šola v Strišču pri Ptuj. 218 2-1

Sprejme se takoj sluga za trgovino. Zmožen tudi nekaj kletarstva. — Ponudbe na Franjo Kenda, Bled 1. 215 2-1

Korespondentinja večja slovenskega jezika v govoru in pisavi, češkega pa samo v govoru, išče primerne službe. — Dopisi na Jos. Pihlar, Maribor, Schmidov trg 6/l. 212

Ključavničarji sposobni za rezalno in stikalno orodje, kakor tudi za montiranje ključavnic, se sprejmejo. Reflektiranje naj se obrnejo na „Kranjsko“ tvornico željezne i barvanske robe v Kamniku. 822

Razno:

Avtor podlistka „Boljševik“ v Jugoslaviji, z dne 5. IV. t. l. naj še blagovoli javiti Z. Z., sedaj v Brežicah ob Savi. — 227 — 1

Naravno malinovo in citronovo esenco in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokalic, kakor tudi 70 odstot. malinovo fondat-esenco za aromatiziranje kandi-ov priporoča: Destilacija esenc Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškovi ul. 27. Istotam se kupijo sveži, čisti olupki oranž po 15 K za kg. 183

U Ljubljano putujočem sl. občinstvu se preporuča Restavracija u Prešernovoj ulici 9. 193

Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo, iščem in dam 500 kron nagra- — Naslov v upravnistvu. 193

Izgubila se je dne 9. t. m. popoldne ob pol 2. v gostilni Košak ali pred gostilno ruska denarnica z vsebino 220 K, 5 slikami ter vojaško odpustnico in fegitimacijo J. L. D. 5. — Pošten najditelj naj jo odda v našem upravnistvu proti dobri nagradi. Denarnica je lastnina revnega delavca 217 2 1

Kdo izmed vrnivših ujetnikov iz Rusije ve kaj o Franc Urbančiču, posestniku v Blatni Brezovici h. št. 1. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 27; odšel je na bojišče 1. oktobra 1914 iz Tolmina s 1. maršbataljonom, 1. stotnija. Zadnji njegov naslov iz meseca marca 1918 je bil: Franc Urbančič, Trocky-Lager, Busuluk, gubernija Samara, Rusija. Prijaznega obvestila prosil njegova soproga Ivana Urbančič, posestnica v Blatni Brezovici h. št. 1, pošta Vrhnika, katera tudi povrne vse stroške. 226 — 2

500 K nagrada. Izgubila se je 11. t. m. denarnica z 2000 K (1 tisočak, ostalo stotaki), od Zvezde do pošte. Zraven je več zapiskov, legitimacija in drugi papirji. Pošten najditelj naj jo odda na policiji, kjer dobi nagrado.

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Gospod išče mlado damo, neodvisno, modernega mišljenja, brez predsodkov, začetkoma v svrhu korespondence. Ponudbe pod „Reso“ na upravnistvo. 225

Gospodična, mlada, inteligentna se želi seznaniti z inteligentnim, vnetim Jugoslovonom, ki ima srce na pravem mestu. — Oglasi naj se s sliko, poštnoležeče „Maj“, Konjice. 221

Znanja želi kuharica, 25 let stara s kakim obrtnikom v starosti 30—40 let. Izključeni so kvartopirci in nagnjeni k pijaci. Le resne odgovore, ako mogoče s sliko, naj se pošlje pod „Cvetlica“ v po-družnico „Jugoslavije“ v Ptuj. 222

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi jab o čnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in naj-nižje cene na Ljubljana 1., poštni predal št. 163. 420 30 5

Modra galica

2-1 večja množina, se kupi. 921
Luksus-auto
s 4 sedeži, dobro ohranjen se prodaj.
Pod naslovnimi šiframi na
I. Jugoslovanski anončni in infor-mačni zavod Beseljak & Rožanc.
Ljubljana, Frančevo nabrežje 5.

VINO

staro in novo, 860 1
slivovko, rum i. t. d.,
nudim po najnižjih cenah.
Kupujem
suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

Velika trgovina

z mešanim blagom na Glav-nem trgu v Šoštanju se zaradi preselitve z vso trgovinsko opravo in zalogo odda v najem.
Več se izve pri Alojzu Kos-sär, trgovcu v Šoštanju.

Stampilje
Anton Černe
graveur in izdelovatelj
kavčuk-stampilij
Ljubljana
Dvorni trg št. 1.

**: Anončna :
ekspedicija**
Ljubljana
Kongresni trg 3.

Pojasnila o prodaji vojnih posojil.
Pojasnila radi menjave nežigosanega denarja.

Prodaja se:
Bitjard.
Omara za knjige.
Krojaška miza.
Leksikon.
Kupi se:
Postelje.
Zlat denar.
Cenjene ponudbe pod naslovnimi šiframi na gornjo ekspedicijo.

Oklic.

Ljubljanski denarni zavodi naznanjajo, da so dogovorili, poslovati počenši s 14. aprilom t. l. od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Blagajne so odprte: od 8.30 dopoldne do 12.30 popoldne. P. n. stranke prosimo, da se po tem ravnajo.

Otvoritev.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvorila slovensko gostilno v Kečevju

pri „Hiris“.

Postregla bom vedno z najboljšim vinom in izborimi jedili. Priporočam se p. n. občinstvu za obilen obisk zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo pod skrbnim vodstvom. 928 3-1

Nežika Recelj,
gostilničarka.

Razglas javne dražbe posestva

na Krasincu št. 1, „Krasinski majer“ pol ure od postaje Gradac v Belokrajinu, se vrši v sredo dne 16. t. m. ob 8 uri zjutraj, skupno ali razdeljeno v posameznih parcelah. Posestvo obsega poslopja, ca 36 oralov najboljših njiv in travnikov.

Prodajalo se bo tudi več konj, krav, prašičev, vozov, sani, konjske oprave, par strojev, kmetijsko orodje itd.

Ako se prvi dan, 16. t. m. ne bo moglo vsega prodati, se vrši dražba še naslednji dan 17. t. m.

Dražbeni pogoji se razglasijo pred začetkom dražbe. 927 2-1

Poziv.

Vsa društva, korporacije, uradniški zbori itd. se vabijo vljudno, da čimprej naznanijo pismeno mestnemu magistratu, v kolikem številu oseb (event. v kroju) se mislijo udeležiti slovesnega sprejema Njegove Visokosti regenta Aleksandra ob dohodu v Ljubljano.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 11. aprila 1919.

**Sprejemam
damske modne**

SLAMNIKE
v popravilo v večji množini. OBLIKE
na vpogled. 911 50-1

**Slamnikarska obrt
VAL. MAČEK, Domžale št. 43**

Steznike

(moderce)

in vsa v to strogo spadajoča dela izdeluje po životni meri in priporoča cenjenim damam tu in na deželi

ANA HUTTER

Dunajska c. 6./II. Ljubljana.

Popravila se prijazno sprejemajo. Cene 4-1 zmerne. Postrežba točna. 890

Trte naprodaj,

cepljene na Rip portalis, različnih kakovosti, prve in druge. — Cena trtam I. vrste 2 K, II. vrste 1 K. — Zglasiti se je osebno ali pismeno, dokler je še kaj zaloge pri posestniku (trtnarju) 887 10-1

Franco Horvat

Mostje, pošta Juršinci, Ptuj.

Špaga

za sedlarje, tapetnike in jermenarje.

Žnora

za tesarje se dobi pri

J. Šimenc, Celje, Graška cesta 8
in pri izdelovalcu Florjanu Kučanda,
vrvarju, Blagovna, pošta Št. Jur
ob Juž. žel. 891 1

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako množino ter
plačuje najbolje 843

Firma J. Kušlan
Kranj (Gorenjsko).

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža. 917 20-1

Lepo vinogradno posestvo

z gosposko hišo in viničarijo blizu
Maribora se proda po zmerni ceni
3-1 Natančnejša pojasnila daje 923

H. Robinšek, Maribor
Kokošinekova cesta šte. 30.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinije izvršitve po jako nizkih cenah 854 10-1

pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS

Maribor, Stolni trg 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in oja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se proda: Steklo za izločbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjenimi zastori, mera 135×184, 63×134, 20 59×184 in eno rabljeno 90×162. 13

Velika izbira slamnikov
po najnižjih cenah ==

Rozi Fabčič, Rimska cesta št. 6

V zalogi najfinejši modeli
in vedno novi žalni klobuki

896 2-1

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

DR. IVAN MATKO

strokovni zdravnik za notranje bolezni
ordinira od pol 3. do pol 4. popoldne

v Mariboru, Stolna ulica 1, III. nadstropje.

Naznanilo. Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim s

15. aprilom t. l. v Slovenjem gradu

trgovino z mešanim blagom

Potrudil se bom slavno občinstvo v vsakem oziru zadovoljiti s točno in solidno postrežbo. 924

Za obilen obisk se najtopleje priporoča **Ivan Rojnik.**

Proda se

kompletne oprave za spalne sobe

od elegantnih do preprostih vrst, razno drugo pohištvo, perilo in srebrne jedilno orodje. Transport se na željo preskrbi. Pojasnila daje 922

Anončna ekspedicija **Al. Matelič, Ljubljana,**
Kongresni trg št. 2.

NARODNA BANKA d.d.

Zagreb Dionička glavica K 10,000.000. Pričuve K 300.000

Prima uloške sa 4% ➡

Glavnica: 200,000.000 kron.

Rezerve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim za-
klepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic;
nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna
kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.